

La Universitat Lliure o "Veritas liberabit vos"

La Universitat Lliure de Catalunya –que vol ser la tercera universitat privada del Principat– no sembla tirar endavant a la velocitat prevista. Topa amb el rebuig de les universitats públiques i és acusada de tenir el suport amagat de l'Opus Dei.

"L'objectiu de la Universitat Lliure de Catalunya no és de treure diners de les famílies. El que ens interessa és l'aspecte humà de la formació i que, quan surtin, els alumnes no es pensin que Aristòtil és un jugador de bàsquet". Francesc Guillèn, llicenciat en medicina per la Universitat de Navarra i especialitzat en gestió sanitària, és un

ARXIU / EFE

Ramon Guardans, a El Escorial, el juliol de 1995.

Aquest advocat, intensament vinculat a l'Obra, presideix el Patronat de la Universitat Lliure de Catalunya.

dels futurs vice-rectors del que aspira a ser la tercera universitat privada de Catalunya. Si finalment es compleixen tots els tràmits, s'afegirà a la Ramon Llull –en el seu segon any de funcionament– i a la de Vic, que va veure aprovat el seu avantprojecte pel Consell Executiu fa tan sols dues setmanes.

La Universitat Lliure de Catalunya va presentar-se en societat poc abans de l'estiu passat. Tot i no ser reconeguda oficialment, imparteix classes –ara transformades en cursos d'accés a les carreres– des del començament de l'any acadèmic.

La memòria de l'ambiciós projecte de la Universitat Lliure preveu una inversió de 3.500 milions de pessetes en deu anys, la creació d'una Escola Tècnica Superior d'Arquitectura i cinc facultats diferents.

De tot això, de moment només hi ha un gran edifici al carrer de la Immaculada, al barri de Sarrià, a la part alta de Barcelona, i un gran

excloure Medicina. Tampoc no aconsellava d'admetre a tràmit l'Enginyeria Tècnica en Indústries Agràries i Alimentàries, amb tota probabilitat per la decisió de l'Ajuntament de Tortosa, uns dies abans, de deixar de donar suport al projecte de la Universitat Lliure. Després d'acordar de cedir-li l'espai de l'antic escorxador, ara aquest es convertirà en seu de la Universitat Rovira i Virgili (URV).

En la reunió del Consell, màxim òrgan assessor de la Direcció General d'Universitats, no es va arribar a votar l'informe elaborat per la comissió pertinent, però "membres de tres universitats i els estudiants van voler fer-hi consideracions particulars", diu Irene Rigau, secretària del Consell Interuniversitari de Catalunya.

Al Principat hi ha vuit universitats públiques reconegudes –una d'elles d'ensenyament no presencial– que s'han d'adaptar a una sèrie de normes imposades des de l'administració autonòmica i estatal. I no semblen veure amb gaire bons ulls la creació d'una tercera universitat privada. "Es considera convenient –diu el Consell Interuniversitari– que, si es tramita la llei de reconeixement [de la Universitat Lliure de Catalunya], aquesta expliciti que l'administració no finançarà el funcionament d'aquesta universitat ni en despesa corrent ni en inversions".

La Fundació Familiar Catalana, impulsora de la iniciativa de la Universitat Lliure, té l'origen en els "cursos d'orientació familiar que, organitzats per l'associació

La Universitat Lliure preveu la creació d'una Escola Tècnica Superior d'Arquitectura i cinc facultats diferents.

forat on treballen de pressa i corrents per construir-hi un altre gran edifici, paral·lel al primer, en un solar on abans hi havia un convent de monges.

Tan sols un mes després de la fundació dels òrgans de govern de la Universitat Lliure, la Generalitat ja va declarar "no viables" els estudis de Medicina a l'Hospital General de Catalunya (Vallès Occidental). L'11 de març, el Consell Interuniversitari aprovava "per assentiment" l'informe que recollia les recomanacions de la Direcció General d'Universitats i tornava a

FERT, s'iniciaren el 1968, amb l'objectiu de facilitar a les famílies l'ajuda necessària per a perfeccionar la seva funció primària d'educadors", segons diu un fulletó editat per la fundació, que presideix Ramon Guardans. Més endavant van engegar-se els estudis de COU al centre FERT. I finalment aquest esdevingué també un centre associat de la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED). "El FERT és un centre vinculat a l'Opus Dei, això és segur", afirma Joan Estruch, professor de la Universitat Autònoma i autor d'un llibre magnífic, *L'Opus Dei i les seves paradoxes: Un estudi sociològic* (Edicions 62).

"Fins ara a Catalunya i a tot arreu de l'estat –puntualitza Rigau, secretària del Consell Interuniversitari– hi ha hagut l'experiència d'universitats privades, com per exemple la Universitat Ramon Llull, que neixen com a consolidació d'uns determinats estudis amb una gran història al darrere, així l'Institut Químic de Sarrià, les escoles Blanquerna, Esade... En aquest cas, la iniciativa difícilment es qüestiona. Presenten més interrogants aquelles que neixen d'un projecte sobre el qual t'has de manifestar perquè la normativa diu que, si es presenta, has d'acceptar-lo". No deixa de ser una aposta per a les universitats catalanes responsabilitzar-se del fet que tota universitat ofereixi garanties al professorat i a l'alumnat.

Si és no és. Però qui hi ha darre-re aquest macroprojecte universitari sorgit tan ràpidament? Un patronat i un consell social ple de noms coneguts. "Si la Universitat Lliure de Catalunya fos de l'Opus Dei, ho diríem sense cap problema –indica el seu futur vice-rector Guillèn–, i crec que això fins i tot ens donaria un prestigi". Però no hi ha dubte que alguns dels seus caps visibles tenen o han tingut estretes vinculacions amb l'Obra. Presideix el Patronat de la Universitat Lliure de Catalunya l'advocat Ramon Guardans Vallès, que compagina aquest càrrec amb alguns més: també és president de les empreses Brilen, SA (fàbrica de fi-

bres sintètiques) i Uldesa Poliplast (manufactura d'envasos), secretari de Lumacar, SA (concessionari de Peugeot Talbot) i conseller delegat de l'editorial Alpha.

De Ramon Guardans, en parla Jesús Ynfante en el seu llibre *Opus Dei. Así en la tierra como en el cielo* (Grijalbo). En diu que és exnumerari de l'Opus Dei i que va ser el dissenyador, ni més ni menys, de les primeres estratègies financeres i jurídiques d'aquesta organització en l'època de la postguerra. L'estratègia hauria consistit a crear societats civils o mercantils i a posar la majoria de les accions o participacions a noms de socis de confiança de l'Obra que, pel seu compte, signaven *vendis* (actes de venda) en blanc, que quedaven en possessió dels superiors de l'Opus Dei.

Ramon Guardans, que va ser company d'escola del cèlebre ministre franquista i de l'Opus Laureano Lopez-Rodó, després d'haver-se "dedicat en cos i ànima a la feina de cercar testaferrós i muntar societats de pantalla per a l'Obra de Déu –escriu Ynfante–, va abandonar com a numerari els càrrecs que tenia a l'Opus i va contreure

matrimoni amb Helena Cambó", filla del polític i magnat Francesc Cambó. La seva experiència a l'Opus devia anar més enllà, perquè uns anys més tard fins i tot va actuar de testimoni en el controvertit procés de beatificació del seu fundador, José María Escrivá de Balaguer, declarat beat el maig del 1992.

Entre més noms, al patronat de la Universitat Lliure hi ha –segons una llista facilitada per la Universitat Lliure mateix–, Concepció Ferrer –eurodiputada, ex-presidenta d'Unió Democràtica de Catalunya i membre de l'Opus Dei– i Pau Guardans Cambó, membre de l'Opus Dei –segons Jesús Ynfante–, i director general d'Indústria del Ministeri d'Indústria i Energia del govern del Partit Popular, a més de conseller de l'Agència Industrial de l'Estat i de la Societat Estatal de Participacions Industrials. També hi trobem els advocats Jordi Carreras i Emili Cuatrecasas (del bufet Carreras Cuatrecasas) i Pere Narbona, president de l'Hospital General de Catalunya –seu frustrada dels estudis de medicina i possible futura seu dels d'odontologia i d'infermeria.

Fins ara, de la Universitat Lliure, només hi ha l'edifici que es pot veure en la fotografia al carrer de la Immaculada del barri de Sarrià de Barcelona. També s'hi pot observar l'espai on es construeix un altre gran edifici, paral·lel al primer, en el solar on hi havia un convent de monges.

Jordi Cervós, durant la investidura com a doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona, al novembre passat. Aquest neuropatòleg serà el rector i president de la Junta de Govern de la nova universitat.

Per la seva banda, presideix el Consell Social de la universitat encara no reconeguda Josep Ferrer Sala, que compagina aquesta presidència amb la de diverses empreses del sector vinícola: Freixenet, Cavas Conde de Caralt, René Barbier, Segura Viudas i Unió Cellers del Noya (UCSA). Ferrer està vinculat també amb els projectes del IESE de Barcelona (seu de l'opusdeística Universitat de Navarra a Catalunya) i és com a mínim simpatitzant de l'organització.

Entre els membres del Consell Social –en la llista facilitada per la Universitat Lliure–, se'n destaquen alguns de la classe política. Hi ha Lluís Alegre, ex-conseller de Comerç, Consum i Turisme de la Generalitat de Catalunya i membre de l'Opus Dei; l'ex-conseller de Treball Oriol Badia, ara president de la Caixa de Terrassa, i l'eurodiputat de CiU Carles Gasòliba. De l'empresariat, se'n destaca el Comte de Godó, president de *La Vanguardia*; Antoni Negre, president de la Cambra de Comerç de Barcelona; Isidre Fainé, director general adjunt executiu de la Caixa, Rafael Pich Aguilera, del sector tèxtil; Jesús Serra Santamans, president de Catalana de Occidente; Casimir Molins, president de Cementos Molins, SA i ex-president del Banc Atlàntic; i Antonio Sagnier Bassas, propietari del selecte Privat Bank.

“En la Universitat Lliure, la cosa important és la formació de les persones –explica el futur vice-rector Guillèn–. És per això que els plans d'estudis de totes les carreres inclouen assignatures d'història del pensament, ètica i deontologia”. Atorga també molt de pes a la informàtica i a l'anglès. El projecte acadèmic de relació amb l'estranger és encara poc elaborat, però és també ambiciós. “Molts hem estudiat fora –continua Guillèn– i tenim molts contactes que es podran traduir en convenis quan el projecte sigui una realitat”.

El neuropatòleg Jordi Cervós Navarro serà el rector i president de la Junta de Govern de la Universitat Lliure, quan es constitueixi, i hi aportarà la seva vasta experiència en algunes universitats ale-

ARXIU / EFE

manyes, entre elles la Universitat Lliure de Berlín, de la qual va ser vice-rector entre 1979 i 1982. Cervós va ser investit doctor Honoris Causa per la Universitat de Barcelona hores després d'anunciar-se la

“Si la Universitat Lliure fos de l'Opus Dei, ho diríem sense cap problema”, indica el seu futur vice-rector, Francesc Guillèn.

constitució del Patronat i del Consell Social de la Universitat Lliure i de ser-ne designat rector. Per a evitar una possible confusió, la Universitat de Barcelona va fer pública una nota recalcant que la investidura de Jordi Cervós s'havia fet “per la seva trajectòria científica i en cap cas per una contribució personal a una universitat privada en procés d'autorització”. També doctor Honoris Causa per les universitats de Saragossa i de Tokushima (Japó), la revista alemanya *Der Spiegel* ha relacionat Cervós amb algunes associacions de l'Opus Dei a Berlín: el centre Feldmark de formació de joves i adults, i l'associació cultural de Berlín i Brandenburg.

El clergue espanyol César Ortiz, líder de l'Opus Dei alemany –segons l'article, publicat el gener del 1995–, podia haver investigat les possibilitats d'expansió de l'organització als Països de l'Est just després de la caiguda del mur, i creat un grup de contacte de l'Opus Dei a Dresden amb aquest propòsit. Ara ja hi ha centres de l'Opus a Stettin, Varsòvia, Praga i Budapest. El paper de Jordi Cervós va ser determinant en l'expansió de l'Opus Dei a Rússia i als països bàltics, segons el setmanari alemany. Estadant de la seu de l'organització a Berlín (Möckernstraße, 68), Cervós podia haver mantingut el contacte de l'Opus Dei amb la capital de Rússia des de la seva prestigiosa posició de membre de l'Acadèmia de Ciències de Moscou.

Els estudis de Medicina no es podran fer a l'Hospital General de Catalunya, “perquè aquest hospital no compleix els requisits d'àrees d'especialització, d'unitats de recerca i característiques mèdiques que ha de tenir un hospital universitari”, afirma Rigau, contundent. És un tema acadèmic, no pas material. Els d'odontologia i d'infermeria sí que s'hi podran fer, sempre que es confirmi la cessió dels espais. I la possibilitat de realitzar-los-hi o no pot ser definitiva per a la creació d'una universitat privada que ha de tenir un nombre mínim de titulacions. Els responsables de posar en marxa el que aspira a ser la tercera universitat privada de Catalunya en volen ultimar els tràmits tan aviat com sigui possible perquè sigui reconeguda abans de l'inici del curs acadèmic vinent. Els obrers de la construcció treballen a corre-cuita al forat del carrer de la Immaculada, cruïlla amb el d'Iradier, per tenir l'edifici enllestit i que s'ompli d'alumnes el mes d'octubre. Mentrestant, la màxima de l'evangeli de Sant Joan que la Universitat Lliure de Catalunya ha fet seva haurà d'esperar per lluir on correspongui: “Veritas liberabit vos”, “la veritat us farà lliures”.

Concepció Catalan